

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه دامغان
دانشکده شیمی

پایان نامه کارشناسی ارشد شیمی (معدنی)

تهیه و شناسایی نانوساختارهای اکسیدزیرکونیم با استفاده از کمپلکس‌های فلزی به عنوان پیش‌ماده

توسط:
محبوبه لاهوتی

استادان راهنما:
دکتر مریم رنجبر
دکتر عظیم ملک‌زاده

استاد مشاور:
دکتر علی مرسلی

شهریور ماه ۱۳۹۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دانشگاه دامغان
دانشکده شیمی

پایان نامه کارشناسی ارشد شیمی (معدنی)

تهیه و شناسایی نانوساختارهای اکسیدزیرکونیم با
استفاده از کمپلکس‌های فلزی به عنوان پیش‌ماده

توسط:
محبوبه لاهوتی

استادان راهنما:
دکتر مریم رنجبر
دکتر عظیم ملک‌زاده

استاد مشاور:
دکتر علی مرسلی

شهریور ماه ۱۳۹۰

به نام خدا

تهیه و شناسایی نانوساختارهای اکسیدزیرکونیم با استفاده از کمپلکس‌های فلزی به عنوان پیش‌ماده

به وسیله‌ی:

محبوبه لاهوتی

پایان‌نامه

ارائه شده به تحصیلات تکمیلی دانشگاه به عنوان بخشی
از فعالیت‌های تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته‌ی:

شیمی (گرایش معدنی)

از دانشگاه دامغان

ارزیابی و تأیید شده توسط کمیته پایان‌نامه با درجه (عالی، بسیار خوب، قابل قبول)
دکتر مریم رنجبر، استادیار شیمی معدنی سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران (استاد راهنما).....
دکتر عظیم ملک زاده، استادیار شیمی معدنی دانشکده شیمی دانشگاه دامغان (استاد راهنما).....
دکتر علی مرسلی، دانشیار شیمی معدنی دانشکده شیمی دانشگاه تربیت مدرس (استاد مشاور).....
دکتر سید جواد معافی، استادیار شیمی معدنی دانشکده شیمی دانشگاه دامغان (استاد داور).....
دکتر ربابه علیزاده، استادیار شیمی معدنی دانشکده شیمی دانشگاه دامغان (استاد داور).....
دکتر حسین بهنیاافر، دانشیار شیمی آلی دانشکده شیمی دانشگاه دامغان (نماینده تحصیلات تکمیلی).....

شهریور ماه ۱۳۹۰

تقديم به

سپاسگذاری

با تقدیر و تشکر از اساتید گران قدر،
سرکار خانم دکتر مریم رنجبر، جناب آقای دکتر ملک‌زاده و جناب آقای
دکتر مرسلی، که افتخار شاگردی ایشان را داشته‌ام و در گردآوری این
پایان‌نامه، از راهنمایی‌های ایشان بسیار بهره‌مند شدم.

با تشکر از عوامل محترم
آزمایشگاه تحقیقاتی معدنی دانشگاه دامغان و آزمایشگاه سازمان
پژوهش‌های علمی و صنعتی ایران که در بخش آزمایشگاهی این پایان‌نامه
همکاری صمیمانه داشتند.

چکیده

تهیه و شناسایی نانوساختارهای اکسیدزیرکونیم با استفاده از کمپلکس‌های فلزی به عنوان پیش‌ماده

به وسیله:

محبوبه لاهوتی

کاربردهای گسترده زیرکینا در صنایع مختلف به واسطه خواص منحصر به فرد فیزیکی و شیمیایی، مقاومت مکانیکی بالا، استحکام، چقرمگی، سازگاری طبیعی، مقاومت در برابر فرسایش و پایداری شیمیایی آن است. تاکنون روش‌های سنتز متنوعی برای تولید نانوساختارهای اکسیدزیرکونیم گزارش شده ولی تحقیقات بسیار کمی در مورد ساخت این نانوساختارها از پیش‌ماده‌های کمپلکسی انجام شده است. تهیه این مواد از طریق ساخت کمپلکس و شناسایی ساختار آن، این امکان را می‌دهد که ساختار درونی نانوذرات قابل پیش‌بینی باشد. در این پژوهش روشی نو و کارآمد برای ساخت اکسیدزیرکونیم با ساختار نانو گزارش شده است. در ابتدا با استفاده از دو محیط حلال مختلف، متانول و اتیلن‌گلیکول و نیز لیگاندهای آلی مانند ۲-۴ دی‌آمینو-۶-پی‌پیریدینو-پیریمیدین-۳-اکسید (Min)، ۲- هیدروکسی‌بنزویک‌اسید (Sal Acid)، ۲-آمینو-۳-مرکاپتوپروپانویک‌اسید (Cys) و پیریدین-۲، ۶- دی‌کربوکسیلیک‌اسید (PydcH₂) و ...، که حاوی اتم‌های کوئوردینه شونده یا پل‌ساز هستند، کمپلکس‌های فلزی زیرکونیم، ساخته و ساختار، مورفولوژی و خواص فیزیکی و شیمیایی آن با استفاده از روش‌های دستگاهی متداول SEM، XRD، FT-IR، TG/DTA، ICP و CHN، تعیین شدند. سپس با استفاده از تکنیک‌های مناسبی چون روش هیدروترمال و کلسیناسیون، برخی از گروه‌های لیگاند حذف شده و نانوذره مورد نظر با ساختار مشخص به دست آمد. نتایج آزمایش‌ها نشان داد که استفاده از شرایط دمایی مشخص و نیز تغییر سایر شرایط حاکم بر محیط واکنش می‌تواند بر اندازه ذرات، مورفولوژی، شکل و میزان تراکم یا خلل و فرج ذرات تأثیر گذار باشد. ذرات تولید شده در متانول، اغلب درشت‌تر، متراکم‌تر و از نظر مورفولوژی نامشخص‌تر بودند در حالی که در محیط اتیلن‌گلیکول، ذرات ریزتر، دارای خلل و فرج بیشتر و شکل مشخص‌تری بودند. در روش کلسیناسیون همه پیش‌ماده‌ها تبدیل به نانوذرات زیرکینا شدند ولی با اعمال روش هیدروترمال، به جز کمپلکس حاوی لیگاند پیریدین-۲ و ۶- دی‌کربوکسیلیک‌اسید، همگی به کمپلکس‌هایی با ساختارهای متفاوت تبدیل شدند.

واژه‌های کلیدی: نانوذرات، زیرکینا، کلسیناسیون، هیدروترمال، اکسید فلزی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۱- فصل اول (مقدمه).....	۱
۱-۱- فن آوری نانو.....	۲
۲-۱- کلیات.....	۲
۳-۱- تعریف مسأله و ضرورت تحقیق.....	۳
۴-۱- روش تحقیق.....	۴
۵-۱- هدف تحقیق.....	۴
۶-۱- معرفی عمومی زیرکونیم.....	۵
۷-۱- کاربردهای زیرکونیم.....	۶
۸-۱- خواص فیزیکی و شیمیایی عنصر زیرکونیم.....	۷
۹-۱- معرفی عمومی زیرکونیم دی اکسید.....	۸
۱۰-۱- معرفی نانوساختارها.....	۱۱
۱۱-۱- کاربردهای نانوتکنولوژی در زمینه‌های مختلف.....	۱۲
۱-۱۱-۱- کشاورزی.....	۱۲
۲-۱۱-۱- محیط زیست.....	۱۲
۳-۱۱-۱- پزشکی.....	۱۳
۴-۱۱-۱- صنعت نفت.....	۱۳
۱۲-۱- انواع شکل‌های نانوذرات زیرکونیم دی اکسید.....	۱۴
۱۳-۱- سنتز نانوساختارهای زیرکونیم دی اکسید.....	۱۶
۱۴-۱- انواع روش‌های سنتز نانوذرات زیرکونیم دی اکسید.....	۱۷
۱-۱۴-۱- روش تخریب حرارتی.....	۱۷
۲-۱۴-۱- روش سل- ژل.....	۱۹
۳-۱۴-۱- روش سونوشیمی.....	۲۲
۱۵-۱- روش‌های شناسایی مواد.....	۲۳
۱-۱۵-۱- روش‌های بررسی خواص حرارتی کمپلکس.....	۲۳

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۱-۱۵-۲- طیف‌سنجی تفرق اشعه ایکس (XRD).....	۲۴
۱-۱۵-۳- میکروسکوپ الکترونی روبشی (SEM).....	۲۵
۲- بخش تجربی.....	۲۷
۱-۲- مقدمه.....	۲۸
۲-۲- بخش آزمایشگاهی.....	۲۸
۱-۲-۲- مواد آزمایشگاهی.....	۲۸
۲-۲-۲- دستگاه‌های آزمایشگاهی.....	۲۹
۳-۲- تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲- آمینو- ۳- مرکاپتوپروپانوئیک اسید.....	۳۰
۱-۳-۲- تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲- آمینو- ۳- مرکاپتوپروپانوئیک اسید، به روش سونوشیمی در حلال آب.....	۳۱
۲-۳-۲- تهیه کمپلکس Zr (IV) با استفاده از لیگاند ۲- آمینو- ۳- مرکاپتوپروپانوئیک اسید، به روش سونوشیمی در حلال اتیلن گلیکول.....	۳۲
۳-۳-۲- تهیه نانو اکسیدزیرکونیم از پیش ماده Zr(IV) و لیگاند ۲- آمینو- ۳- مرکاپتوپروپانوئیک اسید، به روش کلسیناسیون.....	۳۲
۴-۲- تهیه کمپلکس Zr (IV) با استفاده از لیگاند ۲، ۹- دی‌متیل ۱، ۱۰- فنانترولین.....	۳۳
۱-۴-۲- تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲، ۹- دی‌متیل ۱، ۱۰- فنانترولین به روش سونوشیمی در حلال متانول.....	۳۴
۲-۴-۲- تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲، ۹- دی‌متیل ۱، ۱۰- فنانترولین به روش سونوشیمی در حلال اتیلن گلیکول.....	۳۵
۳-۴-۲- تهیه نانو اکسیدزیرکونیم از پیش ماده Zr(IV) و لیگاند ۲، ۹- دی‌متیل ۱، ۱۰- فنانترولین، به روش کلسیناسیون.....	۳۵
۴-۴-۲- تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲، ۹- دی‌متیل ۱، ۱۰- فنانترولین به روش هیدروترمال.....	۳۶
۵-۲- تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲- هیدروکسی بنزوئیک اسید.....	۳۶

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۲-۵-۱-تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲- هیدروکسی بنزوئیک اسید، به روش سونوشیمی در حلال متانول.....	۳۹
۲-۵-۲-تهیه کمپلکس Zr (IV) با لیگاند ۲- هیدروکسی بنزوئیک اسید، به روش سونوشیمی در حلال اتیلن گلیکول	۴۰
۲-۵-۳-تهیه نانو اکسید زیرکونیم از پیش ماده Zr(IV) و لیگاند ۲-هیدروکسی بنزوئیک اسید، به روش کلسیناسیون.....	۴۰
۲-۵-۴-تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲-هیدروکسی بنزوئیک اسید به روش هیدروترمال.....	۴۱
۲-۵-۵-تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲-هیدروکسی بنزوئیک اسید به روش گرادیان حرارتی.....	۴۱
۲-۶-۶-تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲، ۴- دی آمینو- پی پیریدینو- پیریمیدین- ۳- اکسید.....	۴۲
۲-۶-۱-تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲، ۴- دی آمینو- پی پیریدینو- پیریمیدین- ۳- اکسید به روش سونوشیمی در حلال متانول.....	۴۳
۲-۶-۲-تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲ و ۴- دی آمینو- پی پیریدینو- پیریمیدین- ۳- اکسید، به روش سونوشیمی در حلال اتیلن گلیکول.....	۴۴
۲-۶-۳-تهیه نانو اکسید زیرکونیم از پیش ماده کمپلکس Zr(IV) و لیگاند ۲، ۴- دی آمینو- پی پیریدینو- پیریمیدین- ۳- اکسید، به روش کلسیناسیون.....	۴۵
۲-۶-۴-تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند ۲، ۴- دی آمینو- پی پیریدینو- پیریمیدین- ۳- اکسید به روش هیدروترمال.....	۴۵
۲-۷-۷-تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند پیریدین- ۲، ۶- دی کربوکسیلیک اسید.....	۴۶
۲-۷-۱-تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند پیریدین- ۲، ۶- دی کربوکسیلیک اسید، به روش سونوشیمی در حلال متانول.....	۴۷
۲-۷-۲-تهیه کمپلکس Zr(IV) با لیگاند پیریدین- ۲، ۶- دی کربوکسیلیک اسید، به روش سونوشیمی در حلال اتیلن گلیکول.....	۴۸

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
۲-۷-۳-تهیه نانو اکسید زیرکونیم از پیش ماده $Zr(IV)$ و لیگاند پیریدین - ۲، ۶-	
دی کربوکسیلیک اسید، به روش کلسیناسیون.....	۴۹
۲-۷-۴-تهیه کمپلکس $Zr(IV)$ با لیگاند پیریدین - ۲، ۶- دی کربوکسیلیک اسید، به روش	
هیدروترمال.....	۴۹
۲-۷-۵-تهیه کمپلکس $Zr(IV)$ با لیگاند پیریدین - ۲، ۶- دی کربوکسیلیک اسید به روش گرادیان	
حرارتی.....	۵۰
۳- بحث و نتیجه گیری.....	۵۱
۳-۱- تهیه و شناسایی نانوذرات زیرکونیم دی اکسید با استفاده از کمپلکس Cys -	
..... $Zr(IV)$	۵۲
۳-۲- تهیه و شناسایی نانوذرات زیرکونیم دی اکسید با استفاده از کمپلکس Ncp -	
..... $Zr(IV)$	۶۴
۳-۳- تهیه و شناسایی نانوذرات زیرکونیم دی اکسید با استفاده از کمپلکس Sal -	
..... $Zr(IV)$	۷۶
۳-۴- تهیه و شناسایی نانوذرات زیرکونیم دی اکسید با استفاده از کمپلکس Min -	
..... $Zr(IV)$	۸۹
۳-۵- تهیه و شناسایی نانوذرات زیرکونیم دی اکسید با استفاده از کمپلکس $PydcH_2$ -	
..... $Zr(IV)$	۱۰۱
۳-۶- نتیجه گیری.....	۱۱۴
۳-۷- پیشنهادات.....	۱۱۴
فهرست منابع و مراجع.....	۱۱۶

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۶.....	شکل ۱-۱. شبکه بلوری عنصر زیرکونی.....
۶.....	شکل ۱-۲. ساختار بلوری عنصر زیرکونیم.....
۱۳.....	شکل ۱-۳. نمایش عملکرد نانوروبات.....
۱۴.....	شکل ۱-۴. تصویر میکروسکوپ الکترونی نانومیله‌های زیرکونیا.....
۱۴.....	شکل ۱-۵. تصویر میکروسکوپ الکترونی نانوکلاسترهای زیرکونیا.....
۱۶.....	شکل ۱-۶. تصاویر TEM نانوکریستال‌های تولید شده در ۱۸۰ درجه سانتیگراد و غلظت مونومر [Zr] در زمان‌های مختلف واکنش ۱۲(a)، ۲۴(b)، ۷۲(c)، ۱۲۰(d) ساعت. (e-h) تصاویر HRTEM مشاهده شده پس از زمان‌های مختلف واکنش ۱۲(e)، ۲۴(f)، ۷۲(g)، ۱۲۰(h).....
۲۰.....	شکل ۱-۷. مراحل مختلف آزمایشگاهی فرآیند سل-ژل برای سنتز نانومواد.....
۲۱.....	شکل ۱-۸. الگوی XRD نانوذرات زیرکونیای بادلیت و مونوکلینیک.....
۲۲.....	شکل ۱-۹. روند تهیه نانوذرات زیرکونیا با استفاده از پیش‌ماده‌های جدید ساکارز و پکتین.....
۲۵.....	شکل ۱-۱۰. سیستم پراش پرتو ایکس (XRD).....
۲۶.....	شکل ۱-۱۱. میکروسکوپ الکترونی Philips XL30.....
۲۶.....	شکل ۱-۱۲. دستگاه لایه‌نشانی طلا.....
۳۰.....	شکل ۱-۲. کمپلکس پلیمری $[\text{Pd}_2(\mu\text{-S-Cys})(\mu\text{-S-CysH})(\text{dipy})_2(\text{NO}_3)_3]$ .....
۳۰.....	شکل ۲-۲. ساختار مولکولی سیستئین.....
۳۳.....	شکل ۲-۳. ساختار مولکولی نئوکوپرین.....
۳۷.....	شکل ۲-۴. ساختار مولکولی سالیسیلیک‌اسید.....
۳۷.....	شکل ۲-۵. ساختار مولکولی پلیمر کوئوردیناسیونی $\{[\text{Dy}(\text{sal})_3(\text{H}_2\text{O})]_2 \text{H}_2\text{O}\}$ .....
۳۷.....	شکل ۲-۶. ساختار زنجیری پلیمر کوئوردیناسیونی $\{[\text{Dy}(\text{Sal})_3(\text{H}_2\text{O})]_2 \text{H}_2\text{O}\}$ .....
۳۸.....	شکل ۲-۷. محیط کوئوردیناسیونی یون Dy^{3+} در $\{[\text{Dy}(\text{Sal})_3(\text{H}_2\text{O})]_2 \text{H}_2\text{O}\}$ .....
۳۸.....	شکل ۲-۸. ساختار فشرده سلول واحد پلیمر کوئوردیناسیونی $\{[\text{Dy}(\text{Sal})_3(\text{H}_2\text{O})]_2 \text{H}_2\text{O}\}$ .....
۴۲.....	شکل ۲-۹. حمام روغن حاوی لوله‌ای با شاخه جانبی برای تهیه کریستال مناسب بلور نگاری.....
۴۲.....	شکل ۲-۱۰. فرمول گسترده ماینوکسیدیل $(\text{C}_9\text{H}_{15}\text{N}_5\text{O})$ .....
۴۳.....	شکل ۲-۱۱. دیاگرام ORTEP کمپلکس پلیمر زنجیری یک بعدی $[\text{Pb}(\text{C}_9\text{H}_{15}\text{N}_5\text{O})\text{Br}_2]_n$ .....

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۴۶.....	شکل ۲-۱۲. دیاگرام ORTEP کمپلکس $\{Na[Eu(2,6-PDA)_2(H_2O)_2] 3H_2O\}_n$
۴۷.....	شکل ۲-۱۳. فرمول گسترده پیریدین-۲ و ۶-دی‌کربوکسیلیک‌اسید.....
۵۲.....	شکل ۳-۱. مراحل سنتز نانوساختارهای کمپلکس زیر کونیم (+۴) و زیر کونیم‌دی‌اکسید در حضور لیگاند Cys.....
۵۳.....	شکل ۳-۲. طیف FT-IR لیگاند سیستئین.....
۵۴.....	شکل ۳-۳. طیف FT-IR کمپلکس Zr(IV) - Cys تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال آب.....
۵۴.....	شکل ۳-۴. طیف FT-IR کمپلکس Zr(IV) - Cys تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال اتیلن گلیکول.....
۵۵.....	شکل ۳-۵. طیف FT-IR نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Cys در حلال آب.....
۵۶.....	شکل ۳-۶. طیف FT-IR نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Cys در حلال اتیلن گلیکول.....
۵۶.....	شکل ۳-۷. تصاویر SEM کمپلکس Zr(IV) - Cys به روش سونوشیمی در حلال اتیلن گلیکول. الف- بزرگ‌نمایی ۱۵۰۰۰، ب- ۱۵۰۰۰ بزرگ‌نمایی و ج بزرگ‌نمایی ۷۵۰۰.....
۵۷.....	شکل ۳-۸. تصاویر SEM نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Cys در حلال آب.....
۵۸.....	شکل ۳-۹. تصاویر SEM نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Cys در حلال اتیلن گلیکول.....
۶۰.....	شکل ۳-۱۰. طیف XRD کریستال‌های ZrO_2 مونوکلینیک حاصل از کلسیناسیون کمپلکس - Zr(IV) Cys در حلال آب.....
۶۰.....	شکل ۳-۱۱. طیف XRD کریستال‌های ZrO_2 مونوکلینیک حاصل از کلسیناسیون کمپلکس - Zr(IV) Cys در حلال اتیلن گلیکول.....
۶۲.....	شکل ۳-۱۲. طیف TG کمپلکس Zr(IV) - Cys به روش سونوشیمی در حلال آب.....
۶۳.....	شکل ۳-۱۳. طیف DTA کمپلکس Zr(IV) - Cys به روش سونوشیمی در حلال آب.....

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۶۳.....	شکل ۳-۱۴. طیف DTG کمپلکس Zr(IV) - Cys به روش سونوشیمی در حلال آب.....
۶۳.....	شکل ۳-۱۵. انطباق طیف‌های TG, DTA و DTG کمپلکس Zr(IV) - Cys به روش سونوشیمی در حلال آب.....
۶۳.....	شکل ۳-۱۶. مراحل سنتز نانوساختارهای کمپلکس زیرکونیوم(+۴) و زیرکونیوم دی‌اکسید در حضور لیگاند Ncp.....
۶۵.....	شکل ۳-۱۷. طیف FT-IR لیگاند نئوکوپرین.....
۶۶.....	شکل ۳-۱۸. طیف FT-IR کمپلکس Zr(IV) - Ncp تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۶۶.....	شکل ۳-۱۹. طیف FT-IR کمپلکس Zr(IV) - Ncp تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال اتیلن گلیکول.....
۶۷.....	شکل ۳-۲۰. طیف FT-IR کمپلکس Zr(IV) - Ncp تهیه شده به روش هیدروترمال در حلال متانول.....
۶۷.....	شکل ۳-۲۱. طیف FT-IR نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Ncp در حلال متانول.....
۶۸.....	شکل ۳-۲۲. طیف FT-IR نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Ncp در حلال اتیلن گلیکول.....
۶۸.....	شکل ۳-۲۳. تصاویر SEM کمپلکس Zr(IV) - Ncp به روش سونوشیمی در حلال متانول. الف- بزرگ‌نمایی ۳۰۰۰۰، ب- بزرگ‌نمایی ۳۰۰۰۰ و ج- بزرگ‌نمایی ۱۵۰۰۰.....
۶۹.....	شکل ۳-۲۴. تصاویر SEM کمپلکس Zr(IV) - Ncp به روش هیدروترمال در حلال متانول. الف- بزرگ‌نمایی ۶۰۰۰۰، ب- بزرگ‌نمایی ۶۰۰۰۰ و ج- بزرگ‌نمایی ۳۰۰۰۰.....
۷۰.....	شکل ۳-۲۵. تصاویر SEM نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Ncp در حلال متانول.....
۷۰.....	شکل ۳-۲۶. تصاویر SEM نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Ncp در حلال اتیلن گلیکول. الف- بزرگ‌نمایی ۶۰۰۰۰، ب- بزرگ‌نمایی ۶۰۰۰۰، ج- بزرگ‌نمایی ۶۰۰۰۰ و د- بزرگ‌نمایی ۳۰۰۰۰.....

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۷۱	شکل ۳-۲۷. طیف XRD کریستال‌های ZrO_2 مونوکلینیک حاصل از کلسیناسیون کمپلکس - Ncp $Zr(IV)$ در حلال متانول.....
۷۲	شکل ۳-۲۸. طیف XRD کریستال‌های ZrO_2 تتراگونال حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Ncp - $Zr(IV)$ در حلال اتیلن‌گلیکول.....
۷۳	شکل ۳-۲۹. طیف XRD کمپلکس $Zr(IV)$ - Ncp تهیه شده به روش هیدروترمال در حلال متانول.....
۷۴	شکل ۳-۳۰. طیف TG کمپلکس $Zr(IV)$ - Ncp تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۷۵	شکل ۳-۳۱. طیف DTA کمپلکس $Zr(IV)$ - Ncp تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۷۵	شکل ۳-۳۲. طیف DTG کمپلکس $Zr(IV)$ - Ncp تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۷۵	شکل ۳-۳۳. انطباق طیف‌های DTA, TG و DTG کمپلکس $Zr(IV)$ - Ncp تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۷۶	شکل ۳-۳۴. مراحل سنتز نانوساختارهای کمپلکس زیرکونیم(+۴) و زیرکونیم‌دی‌اکسید در حضور لیگاند Sal.....
۷۷	شکل ۳-۳۵. طیف FT-IR لیگاند سالیسیلیک‌اسید.....
۷۸	شکل ۳-۳۶. طیف FT-IR کمپلکس $Zr(IV)$ - Sal تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۷۸	شکل ۳-۳۷. طیف FT-IR کمپلکس $Zr(IV)$ - Sal تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال اتیلن‌گلیکول.....
۷۹	شکل ۳-۳۸. طیف FT-IR کمپلکس $Zr(IV)$ - Sal تهیه شده به روش هیدروترمال در حلال متانول.....
۷۹	شکل ۳-۳۹. طیف FT-IR کمپلکس $Zr(IV)$ - Sal تهیه شده به روش گرادیان حرارتی در حلال متانول.....

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۸۰	شکل ۳-۴۰. طیف FT-IR نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Sal در حلال متانول
۸۰	شکل ۳-۴۱. طیف FT-IR نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Sal در حلال اتیلن گلیکول
۸۱	شکل ۳-۴۲. تصاویر SEM کمپلکس Zr(IV) - Sal تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال اتیلن گلیکول. الف- بزرگ‌نمایی ۱۵۰۰۰، ب- بزرگ‌نمایی ۱۵۰۰۰، ج- بزرگ‌نمایی ۱۵۰۰۰ و د- بزرگ‌نمایی ۷۵۰۰
۸۲	شکل ۳-۴۳. تصاویر SEM کمپلکس Zr(IV) - Sal تهیه شده به روش هیدروترمال در حلال متانول. الف- بزرگ‌نمایی ۶۰۰۰۰، ب- بزرگ‌نمایی ۶۰۰۰۰، ج- بزرگ‌نمایی ۶۰۰۰۰ و د- بزرگ‌نمایی ۳۰۰۰۰
۸۳	شکل ۳-۴۵. تصاویر SEM نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Sal در حلال متانول
۸۳	شکل ۳-۴۵. تصاویر SEM نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Sal در حلال اتیلن گلیکول
۸۴	شکل ۳-۴۶. طیف XRD کریستال‌های ZrO ₂ تراگونال حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Sal در حلال متانول
۸۵	شکل ۳-۴۷. طیف XRD کریستال‌های ZrO ₂ تراگونال حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Sal در حلال اتیلن گلیکول
۸۵	شکل ۳-۴۸. طیف XRD کمپلکس Zr(IV) - Sal بی‌شکل تهیه شده به روش هیدروترمال در حلال متانول
۸۷	شکل ۳-۴۹. نمودار TG کمپلکس Zr(IV) - Sal تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول
۸۸	شکل ۳-۵۰. نمودار DTA کمپلکس Zr(IV) - Sal تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول
۸۸	شکل ۳-۵۱. نمودار DTG کمپلکس Zr(IV) - Sal تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۸۸.....	متانول
۸۸.....	شکل ۳-۵۲. انطباق طیف‌های TG, DTA و DTG کمپلکس Zr(IV) - Sal تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول
۸۹.....	شکل ۳-۵۴. مراحل سنتز نانو ساختارهای کمپلکس زیرکونیوم (+۴) و زیرکونیوم دی‌اکسید در حضور لیگاند Min
۹۰.....	شکل ۳-۵۵. طیف FT-IR لیگاند ماینوکسیدیل
۹۰.....	شکل ۳-۵۶. طیف FT-IR کمپلکس Zr(IV) - Min تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول
۹۱.....	شکل ۳-۵۷. طیف FT-IR کمپلکس Zr(IV) - Min تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال اتیلن گلیکول
۹۱.....	شکل ۳-۵۸. طیف FT-IR کمپلکس Zr(IV) - Min تهیه شده به روش هیدروترمال در حلال متانول
۹۲.....	شکل ۳-۵۹. طیف FT-IR نانوزیرکونیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Min در حلال متانول
۹۲.....	شکل ۳-۶۰. طیف FT-IR نانوزیرکونیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Min در حلال اتیلن گلیکول
۹۳.....	شکل ۳-۶۱. تصاویر SEM کمپلکس Zr(IV) - Min تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال اتیلن گلیکول. الف- بزرگ‌نمایی ۳۰۰۰۰، ب- بزرگ‌نمایی ۳۰۰۰۰، ج- بزرگ‌نمایی ۱۵۰۰۰ و د- بزرگ‌نمایی ۲۵۰۰۰
۹۴.....	شکل ۳-۶۲. تصاویر SEM کمپلکس Zr(IV) - Min تهیه شده به روش هیدروترمال در حلال متانول
۹۵.....	شکل ۳-۶۳. تصاویر SEM نانوزیرکونیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Min در حلال متانول
۹۵.....	شکل ۳-۶۴. تصاویر SEM نانوزیرکونیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس Zr(IV) - Min در حلال اتیلن گلیکول

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۹۶	شکل ۳-۶۵. طیف XRD کریستال‌های ZrO_2 مونوکلینیک حاصل از کلسیناسیون کمپلکس $Zr(IV) - Min$ در حلال متانول.....
۹۷	شکل ۳-۶۶. طیف XRD کریستال‌های ZrO_2 مونوکلینیک حاصل از کلسیناسیون کمپلکس $Zr(IV) - Min$ در حلال اتیلن‌گلیکول.....
۹۹	شکل ۳-۶۷. نمودار TG کمپلکس $Zr(IV) - Min$ تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۹۹	شکل ۳-۶۸. نمودار DTA کمپلکس $Zr(IV) - Min$ تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۱۰۰	شکل ۳-۶۹. نمودار DTG کمپلکس $Zr(IV) - Min$ تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۱۰۰	شکل ۳-۷۰. انطباق طیف‌های DTA, TG و DTG کمپلکس $Zr(IV) - Min$ تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۱۰۱	شکل ۳-۷۱. مراحل سنتز نانو ساختارهای کمپلکس زیرکونیم(+۴) و زیرکونیم‌دی‌اکسید در حضور لیگاند $PydcH_2$ .....
۱۰۲	شکل ۳-۷۲. طیف FT-IR لیگاند پیریدین-۲ و ۶-دی‌کربوکسیلیک‌اسید.....
۱۰۲	شکل ۳-۷۳. طیف FT-IR کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۱۰۳	شکل ۳-۷۴. طیف FT-IR کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال اتیلن‌گلیکول.....
۱۰۳	شکل ۳-۷۵. طیف FT-IR کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ تهیه شده به روش هیدروترمال در حلال متانول.....
۱۰۴	شکل ۳-۷۶. طیف FT-IR کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ تهیه شده به روش گرادیان حرارتی در حلال متانول.....
۱۰۴	شکل ۳-۷۷. طیف FT-IR نانو زیرکونیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ در حلال متانول.....

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۱۰۵.....	شکل ۳-۷۸. طیف FT-IR نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ در حلال اتیلن‌گلیکول.....
۱۰۵.....	شکل ۳-۷۹. تصاویر SEM کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ به روش سونوشیمی در حلال متانول. الف- بزرگ‌نمایی ۱۵۰۰۰، ب- بزرگ‌نمایی ۳۰۰۰۰ و ج- بزرگ‌نمایی ۷۵۰۰.....
۱۰۶...۷۵۰۰.....	شکل ۳-۸۰. تصاویر SEM کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ به روش سونوشیمی در حلال اتیلن‌گلیکول. الف- بزرگ‌نمایی ۱۵۰۰۰، ب- بزرگ‌نمایی ۱۵۰۰۰ و ج- بزرگ‌نمایی ۷۵۰۰.....
۱۰۷.....	شکل ۳-۸۱. تصاویر SEM نانوزیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ در حلال متانول. الف و ب- بزرگ‌نمایی ۱۰۰۰۰۰، ج و د- بزرگ‌نمایی ۱۵۰۰۰۰.....
۱۰۷.....	شکل ۳-۸۲. تصاویر SEM نانومیله‌های زیرکنیا، حاصل از کلسیناسیون کمپلکس $PydcH_2 - Zr(IV)$ در حلال اتیلن‌گلیکول.....
۱۰۸.....	شکل ۳-۸۳. تصاویر SEM کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ تهیه شده به روش هیدروترمال در حلال متانول. الف- بزرگ‌نمایی ۶۰۰۰۰، ب- بزرگ‌نمایی ۶۰۰۰۰، ج- بزرگ‌نمایی ۶۰۰۰۰ و د- بزرگ‌نمایی ۳۰۰۰۰.....
۱۰۹.....	شکل ۳-۸۴. طیف XRD کریستال‌های ZrO_2 مونوکلینیک حاصل از کلسیناسیون کمپلکس- $Zr(IV) PydcH_2$ در حلال متانول.....
۱۱۰.....	شکل ۳-۸۵. طیف XRD کریستال‌های ZrO_2 تتراگونال حاصل از کلسیناسیون کمپلکس - $Zr(IV) PydcH_2$ در حلال اتیلن‌گلیکول.....
۱۱۱.....	شکل ۳-۸۶. طیف XRD کریستال‌های ZrO_2 مونوکلینیک حاصل از هیدروترمال کمپلکس - $Zr(IV) PydcH_2$ در حلال متانول.....
۱۱۲.....	شکل ۳-۸۷. نمودار TG کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۱۱۳.....	شکل ۳-۸۸. نمودار DTA کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....
۱۱۳.....	شکل ۳-۸۹. نمودار DTG کمپلکس $Zr(IV) - PydcH_2$ تهیه شده به روش سونوشیمی در حلال متانول.....